

GMINY
KOWO

Uchwała Nr XXXIII/149/2009 r.

Rady Gminy Jonkowo
z dnia 28 września 2009 r.

**W sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej (PAL) dla gminy
Jonkowo na lata 2009 – 2013.**

Na podstawie art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r. Nr 115 poz. 728, i Nr 171, poz. 1056) Rada Gminy Jonkowo uchwala, co następuje:

§1

Przyjmuje się Program Aktywności Lokalnej dla gminy Jonkowo na lata 2009 – 2013 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jonkowo.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADA GMINY
Jonkowo
Przybył

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Leszek Domin

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ DLA GMINY JONKOWO
NA LATA 2009 – 2013

opis treści:

I.	WSTĘP.....	3
II.	OPIS SYTUACJI PROBLEMOWEJ	4
III.	CELE PROGRAMU.....	5
IV.	KIERUNKI DZIAŁANIA	5
V.	METODY REALIZACJI.....	6
VI.	GRUPY DOCELOWE	6
VII.	REALIZACJA	7
VIII.	PARTNERZY	7
IX.	ZAKŁADANE REZULTATY	7
X.	MONITOROWANIE I EWALUACJA.....	8

I. WSTĘP

Program Aktywności Lokalnej¹ dla gminy Jonkowo wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych oraz wyznacza kierunki działań w zakresie Aktywizacji Lokalnej mieszkańców gminy Jonkowo, mające na celu poprawę sytuacji w tym zakresie, określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian jak również stworzenie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego, wzmacnianiu spójności społecznej i terytorialnej na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2008 – 2013, Priorytet VII, przewiduje między innymi realizację projektów systemowych przez Ośrodki Pomocy Społecznej. Opracowanie i realizacja Programu Aktywności Lokalnej, jest wymaganym narzędziem, które jest podstawą do ubiegania się o środki finansowe z Europejskiego Funduszu Europejskiego.

Poprzez budowanie poczucia przynależności do danego miejsca w sensie terytorialnym lub też do określonej grupy lokalnej, uruchamiane będą mechanizmy uwalniające aktywność w pomaganiu samym sobie.

Program Aktywności Lokalnej zawiera założenia ogólne, na podstawie, których będą opracowywane szczegółowe projekty, określające cele, działania, harmonogram, budżet, które będą wynikały z faktycznych potrzeb społecznych.

Dokument ten stanowi uzupełnienie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Jonkowo na lata 2006 – 2015”.

Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w ogólnopolskich dokumentach strategicznych, takich jak:

- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski
- Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013, Ministerstwo Polityki Społecznej
- Narodowa Strategia Rozwoju na lata 2007 – 2013
- Narodowa Strategia Spójności
- Strategia Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2007 – 2013, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
- Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko – Mazurskiego

¹ Program Aktywności Lokalnej (PAL) – jest to forma instrumentu aktywizującego stosowana wobec klientów pomocy społecznej stanowiących nową jakość działań.

- Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013.

W dokumentach tych zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno – gospodarczemu kraju, a co za tym idzie podniesienie poziomu i jakości życia obywateli. Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji. Konieczne jest, zatem wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnych oraz budowanie i wzmacnianie ich obywatelskiej świadomości. Podkreśla się znaczenie kapitału ludzkiego, czyli zasobu wiedzy, umiejętności i potencjału, w który jest wyposażony każdy człowiek oraz społeczność, jako całość. Dzięki temu podmioty te są zdolne nie tylko do pracy, ale także do wprowadzania zmian w otoczeniu a także kreowania nowych rozwiązań.

II. OPIS SYTUACJI PROBLEMOWEJ

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy Jonkowo została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jonkowie uzyskane w toku bieżącej działalności, dane uzyskane z Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Olsztynie, Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego w Olsztynie, Urzędu Gminy w Jonkowie oraz instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem.

Negatywnymi zjawiskami szczególnie odczuwalnymi jest wzrost bezrobocia, który zdecydowanie obniżył poziom życia znacznej części ludności.

Wśród problemów, z którymi najczęściej borykają się mieszkańcy gminy Jonkowo są:

- Ubóstwo – 242 rodziny;
- bezrobocie – 87 rodzin;
- niepełnosprawność – 74 rodziny;
- dysfunkcyjność rodzin – 94 rodziny;
- przemoc – 30 rodzin;
- alkoholizm – 60 rodzin;
- bezdomność – 11 osób.

Wskazane problemy często są ze sobą sprzężone i wynikają z siebie wzajemnie.

Na terenie gminy Jonkowo bezrobocie wywołuje różne negatywne skutki społeczne w sferze ekonomicznej. Powoduje szybką degradację ekonomiczną, spadek poziomu życia, potęguje biedę, rodzi ubóstwo. Według danych Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego w Olsztynie na koniec stycznia 2009 roku w gminie Jonkowo zarejestrowanych było 207 osób bezrobotnych, w tym 99 osób to kobiety.

Kolejnym problem, który dotyka gminę Jonkowo jest alkoholizm, który wiąże się z bezrobociem i innymi dysfunkcjami rodziny. Gmina Jonkowo liczy 6.231 mieszkańców. Przyjmując standardy europejskie można założyć, że na terenie naszej gminy około 15% dorosłej populacji to osoby nadużywające alkoholu. Natomiast około 3% dorosłej populacji to osoby uzależnione od alkoholu. Osoby współuzależnione, członkowie rodzin stanowią około 5% dorosłej populacji mieszkańców gminy Jonkowo.

III. CELE PROGRAMU

Poprzez realizację Programu Aktywności Lokalnej, do zakresu działań Ośrodka Pomocy Społecznej wprowadzone zostaną aktywne formy integracji społecznej, które będą wdrażane za pomocą projektów, skierowanych do różnych grup osób wykluczonych lub będących zagrożonymi wykluczeniem społecznym². Aktywne formy działań, mają skutecznie zaktywizować społecznie i zawodowo osoby zmarginalizowane i zagrożone marginalizacją³, co w efekcie skutkować będzie zmniejszeniem obszarów marginalizacji społecznej na terenie gminy Jonkowo.

Natomiast celami szczegółowymi jest zwiększenie aktywności oraz kompetencji we wszystkich dziedzinach życia społecznego, w tym szczególnie mobilności zawodowej i podnoszenia kwalifikacji, zmiany postaw wśród osób, do których kierowane będą działania.

IV. KIERUNKI DZIAŁANIA

Cele programu będą realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

² Wykluczenie społeczne – to brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływnia i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich. Grupy zagrożone tym zjawiskiem to m.in. osoby bezrobotne, ofiary patologii życia rodzinnego, osoby niepełnosprawne, osoby starsze samotne itp.

³ Marginalizacja społeczna – oznacza stan wykorzenienia, braku uczestnictwa jednostek lub grup w instytucjonalnym porządku społecznym oraz procesy, które do tego stanu prowadzą. Marginalność stanowi więc odwrotność społecznej integracji, uważanej za jedną z fundamentalnych wartości ładu społecznego.

1. Promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną;
2. Tworzenie i promowanie partnerstw do realizacji aktywnej integracji;
3. Współdziałanie z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, społecznością lokalną;
4. Diagnozowanie potrzeb, oczekiwań i problemów społecznych;
5. Organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej i obywatelskiej;
6. Organizowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych;
7. Wspieranie inicjatyw lokalnych wpisujących się w aktywną integrację;
8. Inne wynikające z potrzeb i zgodne z celami programu.

V. METODY REALIZACJI

1. Środowiskowa praca socjalna – działanie realizowane przez pracowników socjalnych lub inne osoby mające na celu pomoc osobom i rodzinom w środowisku we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie.
2. Instrumenty integracji społecznej⁴
 - instrumenty aktywizacji zawodowej
 - instrumenty aktywności społecznej
 - instrumenty aktywności edukacyjnej
 - instrumenty aktywności zdrowotnej
3. Działania o charakterze środowiskowym – to inicjatywy integracyjne o charakterze grupowym, w tym spotkania, edukacja społeczna i obywatelska, konsultacje, debaty społeczne dla mieszkańców, organizowanie i inspirowanie mieszkańców do udziału w imprezach, spotkaniach kulturalnych, sportowych ekologicznych, turystycznych
4. Inne działania o charakterze integracyjnym – są to instrumenty i działania wynikające np. z ustawy o wychowaniu o trzeźwości, przeciwdziałaniu narkomanii, rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

VI. GRUPY DOCELOWE

Działania skierowane będą do:

⁴ Instrumenty integracji społecznej – to szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o której mowa w zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013.

społeczności lokalnej obejmujących osoby zamieszkałe na terenie gminy Jonkowo,
objmującej obszar np. osiedla, wsi;
oszczególne grupy społeczne z terenu gminy Jonkowo;
osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i zawodowym;
osoby pozostające w polu działania pomocy społecznej.

W szczególności działania kierowane będą do osób i społeczności zagrożonych
wykluczeniem społecznym, takich jak: osoby i członkowie rodzin z problemem
alkoholowym, czy innych uzależnień, doświadczających przemocy, opuszczających zakłady
karne, osoby niewydolne wychowawczo, społecznie, ekonomicznie, renciści, emeryci, osoby
starsze, niepełnosprawne, osoby bezdomne itp.

VII. REALIZACJA

Biorąc pod uwagę specyfikę problemów społecznych występujących w gminie Jonkowo,
na każdy rok przygotowywane będą szczegółowe projekty, których cele wpisują się w cele
ogólne i szczegółowe niniejszego Programu Aktywności Lokalnej.

Szczegółowe projekty opierać się będą na diagnozie potrzeb, zidentyfikowanych w
wyniku konsultacji społecznych i adresowanych do danej oznaczonej grupy, wymagającej
wsparcia ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Projekty będą zawierały
szczegółowe działania, harmonogram oraz budżet.

VIII. PARTNERZY

- Urząd Gminy Jonkowo
- Powiatowy Urząd Pracy
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Jonkowo
- Świetlica Socjoterapeutyczna w Szalstrach
- Organizacje pozarządowe.

IX. ZAKŁADANE REZULTATY

Poprzez realizację szczegółowych projektów w ramach PAL, oczekiwane są następujące
efekty:

1. Integracja społeczności lokalnej i grup społecznych;
2. Wzrost kompetencji i aktywności mieszkańców oraz poziomu ich zaangażowania w życie społeczne, w tym także aktywności na rynku pracy;
3. Podwyższenie, jakości działań środowiskowych w tym inicjowanie nowych form i metod pracy dostosowanych do potrzeb oraz możliwości grup i społeczności
4. Wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące
5. Wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych
6. Aktywizacja osób wykluczonych
7. Umiejętność samodzielnego rozwiązywania własnych problemów, co będzie prowadziło do usamodzielnienia się klientów pomocy społecznej.

X. MONITOROWANIE I EWALUACJA

Monitorowanie⁵ i ewaluacja⁶ jest procesem ciągłym, który polega na analizowaniu podejmowanych działań w ramach projektu, ma służyć sprawdzeniu efektywności, skuteczności tych działań i celowości dalszej realizacji PAL. Ponadto przyczyni się do wykrywania nieprawidłowości, barier i ograniczeń oraz szybkiemu ich korygowaniu.

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez realizatorów poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej, które będą realizowane na rzecz konkretnych grup społecznych lub społeczności lokalnych.

Równolegle sprawdzane będzie, czy w wyniku realizacji projektów szczegółowych, powstały spodziewane rezultaty oraz czy przybliżają one do osiągnięcia zakładanych celów.

Niniejszy dokument opracował:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jonkowie

⁵ Monitorowanie – proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanego projektu i całego programu w aspekcie finansowym i rzeczowym.

⁶ Ewaluacja – ocena wartości (jakości) jakiegoś obiektu.